

Parçada Anlam - 8 (Bilgilendirici ve Hikâye Edici Metinler - Hikâye Unsurları - Gerçek ve Kurgusal Unsurlar - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

1. Bir gün ormanlar kralı aslan hastalanmış. Bütün hayvanlar birer birer gelip aslanın hâlini hatırlarını sormuşlar ama tilki gelmemiş. Kurt da hemen aslanın yanına koşup tilkiyi kötülemeye başlamış:
— Sen hepimizin kralısın. Oysa tilkinin sana saygısı yok. Gelip hatırlarını bile sormadı.

Ülkenin birinde bir kral yaşarmış. Bu kralın bir kızı olmuş. Bunun üzerine kral, ziyafet vermiş. Ziyafetten sonra konuklar prensese hediye vermişler. Sıra on iki periye gelmiş. “Benim prensese hediyem, mutluluk.” demiş birinci peri. Konuklar sevinçle alkışlamışlar. Kral çok mutlu olmuş. “Benim hediyem, güzellik.” demiş ikinci peri. Böylece on iki peri hediyelerini tek tek vermiş.

Aşağıdakilerden hangisi, bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

- A) III. kişi ağzından anlatılması
- B) Kurgusal unsurların bulunması
- C) Hikâye edici metin olması
- D) Benzetmeye yer verilmesi

2. **Aşağıdaki metinlerin hangisinde olay üçüncü kişinin ağzından anlatılmıştır?**

- A) Altmış yaşındaki bu saygıdeğer insanın, gayet akıcı ve düzgün bir Türkçe ile konuşmasına hayran kalmıştık. On dört dil bildiğini öğrenince büsbütün şaşırılmıştık.
- B) Bu odadan, töreni bütün ayrıntılarıyla görebildiğimiz hâlde salondakilerin bizi görmeleri mümkün değildi. Avrupa saraylarının hepsini gezdim fakat hiçbirinde bu oda benzeri bir yapı görmedim.
- C) Trenin hareket saatine henüz vakit vardı. Pencereden, perondaki kalabalığı seyrediyordum. Aralarında tanıdığım insanlar olup olmadığını kontrol ettiğim sırada bir çift gözün bana baktığını hissettim.
- D) Merdivenleri pek hızlı çıkmıştı, kapı önüne gelince birden durdu. Kalbinin hızlı hızlı çarptığını duyar gibiydi. Sonra kapıyı açıp içeri girdi. Yerde bir mektup vardı, tedirgin bir şekilde eğilip mektubu aldı.

3. Babam, annem ve amcamlar bizi evde bırakıp gezmeye gittiler. Biz ise dört kardeş, evde istediğimiz gibi oynayabileceğimiz için çok sevindik. Saklambaç, körebe ve birbirini oynadık. Minderlerin, yastıkların üstünde hiplamak hoşumuza gidiyordu. En çok da Güven’i ebe yapıyorduk. Hepimiz çok yorulmuştuk. Mutfağa geçip ne varsa yedik. Leyla kestane pişirdi ve hepimize paylaştırdı. Enver, bir kestanesi çürük olduğu için onun yerine sağlamını istemişti. Bu yüzden Güven’le tartışmaya başladılar. Onları sakinleştirip Enver’e kestanemin birini verdim.
Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Olay
- B) Yer
- C) Zaman
- D) Şahıs

4. Anlatımda açıklık; sözcüklerin, deyimlerin uygun yerde ve anlamda, noktalama işaretlerinin eksiksiz ve yerli yerinde kullanılmasıyla sağlanır. Ayrıca değişik anlamlara gelen cümleler, belirgin olmayan bağlantılar, mantıksal yapıdaki kopukluklar anlatımın açıklığını engeller.
Bu parçada anlatılanlara göre aşağıdaki cümlelerden hangisi “anlatımda açıklık” ilkesine uygundur?

- A) Sapanca’da 30’a yakın göl kenarındaki bina yıkılacak.
- B) Babasının öfkelenildiğini duyunca korkudan etekleri zil çalmaya başladı.
- C) Bu sabah yürüyüşümüze siz de çocuklarınızla birlikte katılabilirsiniz.
- D) Semiha Hanım, oğlunun sesini duyar duymaz kapıya koştu.

5. Bir yetişkinin vücudunda 206 kemik olmasına karşın çocuklarda yaklaşık 350 kemik bulunur. Bu kemiklerin birçoğu ergenlik döneminde birleşerek yetişkin bir insandaki kemik sayısı kadar olur. İnsan vücudunun yaklaşık %20’si kemiklerden oluşur. Seksen kilo olan bir insanın ağırlığının on altı kilosunu kemikleri oluşturur. Böylece on altı kiloluk iskelet, seksen kiloluk bedeni taşıyarak hareket ettirir.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgilendirici bir metindir.
- B) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.
- C) Bir kavramın tanımı yapılmıştır.
- D) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.

Parçada Anlam - 8 (Bilgilendirici ve Hikâye Edici Metinler - Hikâye Unsurları - Gerçek ve Kurgusal Unsurlar - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

6. Sumru, kuşlar ailesinin en zarif üyelerinden biridir. Sumrular çoğunlukla denizlerde ve sulak alanlarda yaşar. İnce kanatları ve çatalı uzun kuyrukları vardır. Vücutları genel olarak beyaz ve gridir. Kafalarının üzeri siyah, ayakları ve gagaları kırmızıdır.

Türkiye’de daha çok Akdeniz Bölgesi’nde bulunan defne, yapraklarını yaz kış dökmeyen bir ağaçtır. Akdeniz kültüründe ölümsüzlüğü temsil eder. Defne yaprağı yemeklerde, defne yağı da sabun yapımında kullanılır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

- A) Karşılaştırma yapılması
- B) Örneklendirmeye başvurulması
- C) Bilgilendirici metin olması
- D) Nesnel anlatıma yer verilmesi

7. Yola çıktığımızda hava kararmak üzereydi. Sağımızda karanlık, uçsuz bucaksız bir düzlük uzanıyordu. Düzlük, ufukta sonbahar akşamının kızılılığıyla birleşiyordu. Yolun sol yanında ise ne olduğu tam olarak anlaşılmayan bir takım yükseltiler vardı. Arabacının geniş sırtından dolayı önümüzü göremiyorduk.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimlemeye
- B) Kişileştirmeye
- C) Örneklendirmeye
- D) Benzetmeye

8. Okumak, tutkuların en asilidir. Ekmek, nasıl bedeni beslerse o da ruhu besler. Bir kitap, her zaman güvenilebilecek bir dosttur. Montesquieu “Çeyrek saatlik bir okumanın gidemediği kederim olmamıştır.” der. Alphonse Daudet, yas içinde olan bir ahabına “Güzel kitaplar okuyun.” diye yazmıştır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılıklı konuşma havası içinde yazılmıştır.
- B) Bilgilendirici bir metinden alınmıştır.
- C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- D) Anlatımı desteklemek için başkalarının görüşlerinden yararlanılmıştır.

9. Çocuk, odanın içinde bir o tarafa bir bu tarafa koştu uzun süre. Yorulunca küçücük burnunu cama yapıştırıp bahçe duvarının üstünde dolaşan kedileri izlemeye başladı. Birden aklına bir şey gelmiş gibi yerinden fırladı ve bahçeye çıktı. Bahçedeki ihlamur ağacının yanına gitti. Ihlamur ağacının gövdesi tıpkı bir deve boynu gibi yere doğru eğilmişti.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaşanmış ya da yaşanabilecek bir olay anlatılmıştır.
- B) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
- C) Benzetmeye başvurulmuştur.
- D) Olayın yaşandığı mekân bellidir.

10. Zekâ, insanın değişen dünyada yaşayabilmesini ve değişimlere ayak uydurabilmesini sağlayan yetenekler ve beceriler bütünüdür. İnsanların zekâları farklı farklıdır, bu yüzden becerileri farklı alanlarda gelişir. Kimilerinin sözel, kimilerinin sayısal, kimilerininse bedensel zekâları diğer zekâlarından daha çok gelişmiştir. Kişisel farklılıkları ortaya çıkaran da bu durumdur. Her insan, kendisinde bulunan zekâ türlerinden dolayı farklı bir öğrenme, problem çözme ve iletişim kurma yöntemine sahip olur.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.
- B) Tanımlamaya yer verilmiştir.
- C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- D) Benzetme yapılmıştır.

11. Uzun yıllar çömlek yapımıyla uğraşan bir çırak, kalfa olmuş. Artık kendi başına bir dükkân açmayı arzu etmeye başlamış. Ustası ona her defasında “Sen, daha bu işin püf noktasını bilmiyorsun; biraz daha emek vermen gerekiyor.” diyormuş. Ancak kalfa, ustasını dinlememiş ve bir dükkân açmış. Yeni dükkânında yaptığı güzelim testiler, küpler, vazolar, sürahiler onca titizliğe ve emeğe rağmen çatlamaya başlamış. Kalfa, bu çatlamaların önüne geçememiş bir türlü. Nihayet ustasına gitmiş ve durumu anlatmış. Ustası, “Ben sana bu işin püf noktasını öğrenmediğini söylemiştim, evladım!” demiş.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deyimlerden yararlanılmıştır.
- B) Olağanüstü olaylara yer verilmiştir.
- C) Hikâye edici bir metindir.
- D) Üçüncü kişi ağzından anlatılmıştır.